

4R: PLÁN

JAK Z KRIZE VEN

Roušky / Ruce / Rozestupy / Rozum

STAROSTOVÉ

A NEZÁVISLÍ

POPIS SOUČASNÉHO STAVU

Situace je vážná. Nikdo teď nedokáže namodelovat situaci zcela reálně, je ale jasné, že počet nakažených virem roste exponenciálně.

Hygienická služba byla posledních 20 let zcela zdevastovaná:

počty hygieniků klesly více než o polovinu, politici okrajovali hygieně rozpočty i pravomoci (např. distribuci očkovacích látek), tedy odřízli je od příjmů, platy hygieniků srazili na nějakých 50 % platů nemocničních doktorů.

Původně fungovalo cca 70 okresních hygienických služeb a 14 zdravotních ústavů, dnes máme jen 14 hygienických stanic a 2 zdravotní ústavy. Chybí vybavení.

Země, které jsou úspěšné v boji proti covidu, nechávají boj hlavně na hygienické službě, která to řídí. Česká republika to tak udělat nemůže kvůli zanedbaným hygienickým službám.

CO VLÁDA NEUDĚLALA

Nečinnost vlády v létě byla téměř absolutní
- výsledkem je prudký růst nakažených.

- **Neposílila činnost hygienických stanic** - personálně, ani způsobem práce.
- **Nebylo vybudováno call centrum** i přes přijaté vládní usnesení.
- **Nenavýšila kapacitu testování.** Kapacita v těchto dnech zjevně přestává stačit, neví se, jak dlouho lidé na testy čekají.
- Na jaře i nyní **nevyužívala standardní mechanismy** pro případ krizí dané zákonem - především Ústřední krizový štáb (ustavila jej pozdě), ale ani ústřední epidemiologickou komisi během léta.
- **Příliš brzy zcela zrušila plošná preventivní opatření**, zcela výjimečně ve srovnání s okolními zeměmi.

CO JE TEĎ POTŘEBA UDĚLAT

Přiznat si situaci (včetně jasného pojmenování odpovědnosti vlády) ohledně počtu nemocných a dalšího očekávaného rozvoje epidemie.

- **Použít plošná opatření pro místa vysokého rizika přenosu**
- bary, diskotéky, další večírky uvnitř, sportovní šatny, asi i konference.
- **Posílit kapacitu testování** - zapojením dalších laboratoří (dnes testuje koronavirus pořádně jen Spadia a Agel, ostatní nejsou zatím dostatečně zapojeny) i změnou pravidel testování.
- **Zadat vybudování centrálního call centra** na podporu trasování a informování obyvatelstva a svěřit ho soukromému sektoru (je schopen vybudovat jej zhruba za měsíc).
- **Posílit informační linky v call centrech** hygienických stanic např. i z řad státních úředníků, kteří kvůli krizi nemají momentálně urgentní práci.
- **Komunikovat směrem k lidem nakaženým virem**, aby nečekali na hygienu a sami upozornili své blízké, zaměstnavatele, praktického lékaře ve chvíli, kdy trasování (minimálně v Praze) zkolabovalo.
- **Připravit kapacitu nemocnic.**

CO JE TEĎ POTŘEBA UDĚLAT

- **Respektovat krizový štáb** a jeho doporučení, jeho rozhodnutí by se měla opírat o širší odbornou shodu.
- **Soustředit se na prevenci.** Snižuje se průměrný věk hospitalizovaných k 50 letům věku. Zároveň se málo zdůrazňuje, že nejvíce jsou ohrožení lidé s obezitou, diabetici a lidé s kardiovaskulárním onemocněním.

Takové pacienty mohou jejich lékaři už nyní kontaktovat v rámci prevence a informovat je, jak se chovat, na co si dávat si větší pozor.

Tato péče může výrazně snížit nápor na nemocnice v důležité době.

Všechna tato opatření mohou zabránit zavádění dalších plošných opatření jako je zavírání škol nebo obchodů.

DLOUHODOBÉ ÚKOLY

Reforma hygienické služby

Upravit legislativu

Vrátit a ještě posílit kompetence hygieniků. Kromě 14 krajských hygienických stanic zřídit detašovaná pracoviště a odborně je posílit.

Zřídit fakultu hygieny jako plnohodnotnou lékařskou fakultu

Zároveň upravit výuku hygieny na ostatních lékařských fakultách.

Více spolupracovat v rámci Evropské unie

Mezinárodní spolupráce je nutná už proto, že je celý boj s pandemií (např. výzkum, budoucí vakcinace) velmi drahý.

Reformovaná hygienická služba musí vytvořit závazné manuály postupu při ohrožení veřejného zdraví pro vládu, kraje, armádu, zdravotníky, občana (tzv. step by step, epidemiologické scénáře).

DLOUHODOBÉ ÚKOLY

Epidemiologické scénáře

Opatření vyhlášována vládou byla a stále jsou vázána na datum, ne na konkrétní epidemiologickou situaci. Přitom **koncepce ochrany obyvatelstva má** a musí vypadat úplně jinak.

1/ Stanovit fáze epidemie, a to k jasnému ukazateli

- počet mrtvých za den
- počet nakažených za den
- počet nemocných na 100 tis. obyv.
- rozsah zasaženého území

nebo kombinace těchto kritérií.

2/ Stanovit reakci na každou fázi epidemie

Na místní, krajské a centrální úrovni. Vláda by měla vědět, co v které fázi nastává a proč a informovat o tom lidi.

3/ Vyčlenit síly a prostředky pro každou jednotlivou fázi vývoje epidemie.

S plánem likvidace epidemie je pak nutné seznámit obyvatelstvo, vedení obcí a měst, ústřední, krajské i místní krizové štáby a srozumitelně informovat o vývoji situace. Zároveň apelovat na dobrovolné dodržování pravidel místo restriktivních opatření - to je ale možné jen za předpokladu srozumitelného a nechaotického vysvětlení situace.

STAROSTOVÉ

A NEZÁVISLÍ

Malostranské nám. 266/5
118 00 Praha 1 - Malá Strana
www.stan.cz

Zadavatel: STAN / Zpracovatel: FASTA